

Nezávislé zisťovanie týkajúce sa diskriminácie

vykonané v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2, písm. g) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej aj ako „Stredisko“) vykonalo nezávislé zisťovanie vo veci obmedzenia prístupu osôb s kočíkom k poskytovaniu poštových služieb na pobočke Slovenskej pošty, a. s., v Galante. Stredisko tak reagovalo na mediálnu správu, ktorá bola zverejnená prostredníctvom portálu nasanitra.sme.sk.

Skutkový stav

V medializovanom prípade sa matka, ktorá navštívila pobočku pošty v Galante sťažovala na obmedzenie v prístupe k poštovým službám, keďže nemohla využiť služby zvislej zdvíhacej plošiny E07, ktorá je inštalovaná blízko vchodu na pobočku pošty. Z fotografií, ktoré boli k článku priložené je evidentné, že pobočka pošty nemá na schodoch smerujúcich k vchodu nainštalované vodiace lišty, pomocou ktorých by mohli osoby s kočíkom vstúpiť do objektu. Alternatívou prístupu k poštovým službám je pre takéto osoby možnosť využitia služby postráženia kočíka zamestnancom pošty, resp. na základe požiadavky týchto osôb môže ich žiadosť zamestnanec pošty vybaviť priamo pred vstupom do objektu a týmto spôsobom im sprístupniť konkrétne poštové služby. Podľa názoru vyššie uvedenej matky je takéto konanie zo strany pošty diskriminačné.

Stredisko v rámci nezávislého zisťovania oslovilo aj dodávateľa konkrétneho typu zdvíhacej plošiny E07 a požiadalo ho o poskytnutie súčinnosti pri získaní relevantných informácií pre posúdenie skutkového stavu z pohľadu platnej a účinnej antidiskriminačnej legislatívy.

Právny rozbor v zmysle antidiskriminačnej legislatívy

Za účelom uplatňovania relevantných nárokov, resp. sekundárnych práv vyplývajúcich z nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, by mali byť už zo skutkového stavu na prvý pohľad identifikovateľné základné hmotnoprávne predpoklady toho, aby určité konanie či opomenutie bolo možné označiť za diskriminačné. *In concreto* ide o identifikáciu chráneného dôvodu, chránenej oblasti a formy diskriminácie.

V medializovanom prípade prichádza do úvahy diskriminačný dôvod iného postavenia. Diskriminačný dôvod pohlavia, prípadne materstva, sa Stredisku nejaví relevantným, a to kvôli tomu,

že skutkový stav je v tomto prípade vhodné vyhodnocovať v širšom kontexte. Osobou, ktorá má záujem o využitie zdvíhacej plošiny a dostaví sa za týmto účelom k budove pošty s kočíkom a dieťaťom, nemusí byť nevyhnutne matka – žena, prípadne otec – muž. Subjekt má tak v tomto prípade všeobecnú povahu. Základnou otázkou teda je to, či sa osoba, ktorá sa dostaví k pošte za účelom využitia poštových služieb s kočíkom dostáva do iného postavenia oproti osobám, ktoré majú záujem o poskytnutie poštových služieb a sú obmedzení v pohybe, resp. sú invalidnými osobami.

Medzi diskriminačným dôvodom a konkrétnym konaním či opomenutím konania určitého subjektu musí navyše existovať príčinná súvislosť. V medializovanom prípade ide o hľadanie odpovede na otázku či pošta svojím konaním vylúčila osoby s kočíkmi z možnosti využívania zdvíhacej plošiny z toho dôvodu, že ide o osoby s kočíkmi. Po vykonaní nezávislého zisťovania je odpoveď na túto otázku celkom jednoznačná. Stredisko v uvedenej súvislosti kontaktovalo výrobcu zdvíhacích plošín E07 a požiadalo ho o poskytnutie informácií o účelovom určení týchto plošín v kontexte adresátov ich využívania.

Zo stanoviska výrobcu jednoznačne vyplýva, že uvedený typ zdvíhacej plošiny je určený pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu na invalidnom vozíku alebo bez vozíka a kvalifikovanú obsluhu jednotlivých funkcií zariadenia. Z technických údajov k popisu produktu je zrejmé, že maximálna kapacita zdvíhacej plošiny je jedna osoba s obmedzenou schopnosťou pohybu a obsluha. Pri používaní zdvíhacej plošiny nie je možné prevážať iné osoby, ako sú uvedené vyššie a ani žiadne iné predmety. Práve z uvedených bezpečnostných a technických dôvodov neumožnila pošta využívanie zdvíhacej plošiny E07 osobami s kočíkmi. Prístup k poštovým službám majú tieto osoby zabezpečené prostredníctvom alternatívy postráženia kočíka súkromnou bezpečnostnou službou, prípadne privolaním zamestnanca pošty, ktorý poskytne záujemcovi o využitie poštových služieb ním požadované poštové služby.

Keďže záver o príčinnej súvislosti medzi konaním pošty a diskriminačným dôvodom iného postavenia je v tomto prípade nedôvodným a málo pravdepodobným, Stredisko sa ďalej nezaoberalo zvyšnými hmotnoprávnymi predpokladmi pri vyhodnocovaní diskriminácie.

Záver

Podľa právneho názoru Strediska, vylúčenie osôb s kočíkmi pri využívaní zdvíhacej plošiny E07 nie je konaním, ktoré vykazuje znaky porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle platnej a účinnej antidiskriminačnej legislatívy.

V konkrétnom prípade ide o konanie, ktoré sleduje legitímny cieľ zlepšenia prístupu k poštovým službám invalidným osobám, ktorým je v zmysle technických a bezpečnostných noriem táto plošina určená. Iné osoby, a teda ani osoby s kočíkmi, nesmú zdvíhaciu plošinu využívať, keďže by mohlo dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti týchto osôb a porušeniu základných technických noriem.



SLOVENSKE NARODNE STREDISKO PRE LUDSKÉ PRÁVA

Zdvíhaciu plošinu obsluhuje výlučne osoba, ktorá je na to vyškolená. Osobám s kočkmi, ktoré majú záujem využiť poštové služby nie je znemožnené ich využitie prostredníctvom iných dostupných alternatív.